

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัย และอิทธิพลของปัจจัย บางประการกับบทบาทการดูแลผู้สูงอายุโดยสมาชิกในครัวเรือน ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนคร พิษณุโลก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาคือสมาชิกในครัวเรือนที่อาศัยอยู่ภายในครัวเรือนเดียวกับ ผู้สูงอายุ ซึ่งมีหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุ ครัวเรือนละ 1 คน โดยทำการสุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 370 ครัวเรือน ซึ่งได้มากจากการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเอง สถิติที่ใช้วิเคราะห์คือค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด สัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการถดถอยแบบพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ดูแลผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นบุตรของผู้สูงอายุ มีอายุเฉลี่ย 41 ปี สถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีอาชีพธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขาย อาศัยกับผู้สูงอายุตั้งแต่กำเนิด หรือมากกว่า 20 ปีส่วนใหญ่มีรายได้ประจำเพียงอย่างเดียว โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 12,491 บาทและมีความเพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ ครัวเรือนส่วนใหญ่ไม่มีสมาชิกเป็นโรคเรื้อรัง และมีสมาชิกประมาณ 4 ถึง 5 คน

2. ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุประมาณ 71 ปี ไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมใดๆ มีบุตร ประมาณ 3 ถึง 5 คน แต่ส่วนใหญ่จะมีบุตรเพียง 1 คนเท่านั้น ที่อาศัยอยู่ร่วมกับผู้สูงอายุ สำหรับ บุตรที่อยู่ต่างถิ่นส่วนใหญ่จะกลับมาเยี่ยมผู้สูงอายุอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง และโดยส่วนมากผู้สูงอายุ จะมีญาติพี่น้องประมาณ 3 ถึง 5 คน มีการพบปะเยี่ยมเยียนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง สำหรับญาติที่อยู่ต่างถิ่น ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีประวัติการเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล โดยส่วนมากจะเป็นโรค ประจำตัวแบบไม่เรื้อรังและมีความถี่ของการไปพบแพทย์น้อยกว่า 3 เดือนต่อครั้ง

3. สมาชิกในครัวเรือนมีบทบาทในการตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุในระดับมากที่สุดในทุกๆ ด้าน โดยเมื่อเรียงลำดับการให้ความสำคัญของการให้การดูแล พบว่าการดูแลด้านจิตใจมีการปฏิบัติสูงที่สุด รองลงมาได้แก่การดูแลด้านร่างกาย การดูแลด้านสังคม การดูแลด้านเศรษฐกิจ และการดูแลด้านสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ

4. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับบทบาทการดูแลผู้สูงอายุ ได้แก่ ผู้ดูแลผู้สูงอายุที่เป็นบุตร ผู้ดูแลที่เป็นเพศหญิง ผู้ดูแลที่มีสถานภาพสมรส ผู้ดูแลที่อาศัยร่วมกับผู้สูงอายุตั้งแต่กำเนิด หรือตั้งแต่สมรส หรือมากกว่า 20 ปี อายุของผู้ดูแล จำนวนบุตรที่อาศัยร่วมกับผู้สูงอายุ ผู้ดูแลที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ผู้ดูแลที่ประกอบอาชีพค้าขาย และ ความพอเพียงของรายได้ของครัวเรือน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับบทบาทการดูแลผู้สูงอายุ ได้แก่ ผู้ดูแลที่มีสถานภาพโสด ผู้ดูแลที่มีการศึกษาระดับมัธยม ผู้ดูแลที่มีรายได้ประจำเพียงอย่างเดียว ผู้ดูแลผู้สูงอายุที่เป็นหลาน ผู้ดูแลผู้สูงอายุที่เป็นคู่สมรส และครัวเรือนที่มีสมาชิกในครัวเรือนเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังหรือโรคเรื้อรัง

5. ปัจจัยที่มีอิทธิพลในด้านบวกต่อบทบาทการดูแลผู้สูงอายุในครัวเรือน มากที่สุด คือ ความพอเพียงของรายได้ รองลงมาคือสถานภาพของผู้ดูแลที่มีสถานภาพสมรส และปัจจัยที่มีอิทธิพลในด้านลบต่อบทบาทการดูแลผู้สูงอายุจะมีเพียงปัจจัยเดียว คือรายได้ของครัวเรือนที่เกิดจากรายได้ประจำ และจากการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยทั้ง 3 สามารถอธิบายความผันแปรของบทบาทการดูแลผู้สูงอายุได้ถึงร้อยละ 10.4

The research has the purposes of study the relationship of factors and the impact of some factors of a family's roles on caring for the aged in communities of Phitsanulok municipality. The sampling of this research was a member of a family which he/she lives to the ages.

Focused on technique of systematic random sampling, the researcher picked up only 1 person per a family from 370 families. Data collection was used by questionnaires and data analysis was utilised by statistic method as mean, standard deviation (S.D.), percentage, minimum, maximum, Pearson's Product Correlation as will as Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results of this research are as follows :

1. Most caregivers were the ages' child and 41 years old in average. They were married and completed education in an elementary level. They had their own business and have live to the aged since they were child until 20 year old. They had a single job and had income around 12,491 baht per month. There are 4 to 5 member per family and all members have not been in harmful disease.

2. Most ages were female and averaged 71 years old. They have not been as any club member and have approximately 3 to 5 children. However, most ages has only 1 child who has lived and looked after themselves. Moreover, any children, who have not live to the ages, will come back to visit them self at least 2 times a year. Most ages have

also their relatives around 3 to 5 people who will meet each other at least 1 times a year. In their history, most ages have been an hospital and were chronicle. they frequency went to meet a doctor less than 3 time a months.

3. Caregivers, who have the ages in their family, got a role to response for the ages' need in a maximum level. There are more significant that were mind, body, social, economic and environment sides, respectively.

4. Positive factors, related to caregivers' roles, is and follows : Caregivers are the ages' child. Caregivers are female. Caregivers are married. Caregivers are have lived to the ages since they were child until more than 20 year old. Caregivers have their own business and get sufficient income. Negative factor associate to caregivers' role is as follow : Caregivers are single. Caregivers completed a primary school. Caregivers has a single job and less income. Caregivers are the ages' relative. Caregivers are the age' husband or wife. The ages' family member have also been an harmful and chronic disease.

5. The maximization of positive factors impacts to a role of the ages' caring in a family is sufficient income and marriage status of caregivers. In contrast, negative factor is less income. Therefore, in relationship above, analysis could be explained that variance of caregivers' role is 10.4 percent.